

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ५ र सूचनाको
हकसम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ३
बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

श्रावण – असोज, २०८२ सम्म

सम्पादित क्रियाकलापहरुको विवरण

राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति
प्रयोगशाला, ललितपुर, नेपाल

विषयसूची

१. कार्यालयको स्वरूप र प्रकृति
२. कार्यालयको काम कर्तव्य र अधिकार
३. कार्यालयमा रहने कर्मचारी संख्या
४. कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा, सेवा प्रदान गर्ने शाखा र जिम्मेवार निकाय, नागरिक बडापत्र
५. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी
६. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी
७. प्रमुखको नाम र पद
८. सूचना अधिकारीको नाम र पद
९. ऐन नियम विनियम वा निर्देशिकाको सूची
१०. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण
११. अधिल्लो आ. व. मा संचालित कार्यक्रमहरु
१२. कार्यालयको वेबसाइट
१३. कार्यालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता रिण अनुदान एवं सम्झौता सम्बन्धी विवरण
१४. कार्यालयले सन्चालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन
१५. कार्यालयमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर दिइएको विवरण
१६. सूचना प्रकाशन
१७. संगठन संरचना

१. कार्यालयको स्वरूप र प्रकृति

राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला काठमाडौं उपत्यकाको दक्षिण पूर्वी भू-भाग फुल्चोकी पहाडको काख गोदावरीमा अवस्थित छ। गोदावरी आउने प्रवेशद्वार सातदोबाटोबाट यो कार्यालय करिब १० किलोमिटरको दुरीमा रहेको छ। बोटानिकल सर्भे तथा हर्वेरियमको नामबाट वनस्पति विभाग अन्तर्गत सन् १९६१ मा स्थापना भई संगठनात्मक स्वरूप बदलिँदा सन् १९८९ मा राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला नामकरण हुन गएको हो। यो प्रयोगशाला वन तथा वातावरण मन्त्रालय, वनस्पति विभाग अन्तर्गतको केन्द्रिय कार्यालय हो। यो संस्था अन्तराष्ट्रिय स्तरमा KATH हर्वेरियमको नामले चिनिन्छ। वनस्पतिक स्रोतको सर्वेक्षण, हर्वेरियम नमुना संकलन तथा पहिचान गरी नेपालमा रहेका सम्पूर्ण वनस्पति प्रजातिहरूको अभिलेखीकरण तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ यसको स्थापना भएको हो। फूल फुल्ने तथा फूल नफुल्ने समेत गरी करिब १,७०,००० हर्वेरियमका नमुनाहरू यहाँ संरक्षण गरी राखिएका छन्। यस कार्यालयबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा वनस्पतिक स्रोतको समुचित उपयोग, व्यवस्थापन तथा संरक्षण गर्न मद्दत पुग्दछ। यस संस्थाको उद्देश्य प्राप्तिका लागि विभिन्न ८ वटा प्राविधिक र १ प्रशासनिक शाखा रहेको छ।

२. कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

- नेपालमा पाईने सम्पूर्ण वनस्पति प्रजातिहरू (फूलफुल्ने, कोणधारी, फूल नफुल्ने) को सर्वेक्षण तथा नमुनाहरू संकलन गरी राष्ट्रिय हर्वेरियममा वैज्ञानिक व्यवस्थापनका साथ संरक्षण गर्ने।
- नेपालका विभिन्न स्थानहरूबाट संकलित हर्वेरियम नमुनाहरूको वैज्ञानिक पहिचान गरी अभिलेखिकरण गर्ने।
- नेपालका फूल फुल्ने (Angiosperms), कोणधारी (Gymnosperms) तथा फूल नफुल्ने (Algae, Fungi, Lichens, Bryophytes and Pteridophytes) वनस्पति प्रजातिहरू समावेश बृहत नेपाल फ्लोरा प्रकाशन गर्ने।
- नेपालका वनस्पतिक सम्पदाको अध्ययन अनुसन्धान तथा दीगो सदुपयोगको लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय हर्वेरियमहरूसँग सहकार्य गर्ने।
- राष्ट्रिय हर्वेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला (KATH) लाई अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डको हर्वेरियम संग्रहालयको रूपमा स्तरोन्नति गर्न Index Herbariorum का सदस्यहरूसँग सहकार्य गर्ने।
- नेपालबाट पत्ता लागेका वनस्पति प्रजातिहरूको टाइप नमूनाहरूको विस्तृत अध्ययन, अनुसन्धान तथा संरक्षण

गर्दै नविनतम नामाकरण पद्धति अनुसार Update गर्दै लैजाने ।

- नेपालका Endemic, Rare, Threatened र आर्थिक महत्व भएका वनस्पति प्रजातिहरूको विस्तृत अध्ययन, अनुसन्धान गरी तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्नुको साथै दीगो सदुपयोगको लागि सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गर्दै कार्यान्वयनको दिशामा अगाडि बढ्ने ।
- KATH हर्बेरियममा संरक्षित हर्बेरियम नमूनाहरूको डिजिटाइजेशन गरी भविष्यको लागि Data सुरक्षित राख्ने ।
- Digitized हर्बेरियम नमूनाहरूलाई virtual herbarium को रूपमा online database मार्फत स्वदेशी तथा विदेशी अनुसन्धानकर्ता तथा सर्वसाधारणको पहुँचमा पुर्याउने ।
- नेपालका सम्पूर्ण रुख प्रजातिहरूको पहिचान तथा दीगो उपयोगको लागि जाइलेरियम संग्रहालय (Wood Library) को स्थापना गर्ने ।
- जाइलेरियम संग्रहालयमा संरक्षित सम्पूर्ण काठका नमूनाहरूको आन्तरिक संरचनाको अध्ययन तथा काठका विशेषताहरू पहिचान गरी Identification Manual तयार गरी प्रकाशन गर्ने ।
- नेपालका वनस्पति प्रजातिको कोषिय संरचना तथा क्रोमोजोमहरूको अध्ययन अनुसन्धान गरी Chromosome Atlas तयार गर्ने ।
- वनस्पति प्रजाति बीचमा पारिस्थितिकीय प्रणालीहरूको अध्ययन गरी प्रजातिहरू बीचको सम्बन्ध तथा फरक फरक किसिमको जलवायु र भू-धरातलले प्रजातिहरूको उपस्थिति तथा बनावटमा पार्ने प्रभावहरूको अध्ययन गर्ने ।
- वातावरणमा आएको हास, जैविक तथा मानवीय क्रियाकलापहरूले वनस्पति प्रजातिहरूमा हुने विभिन्न किसिमका संक्रमण, असर तथा प्रकोपहरूको पहिचान गरी रोग निदान तथा संरक्षणका उपायहरू पत्ता लगाउने ।
- हर्बेरियम तथा काठका नमूनाहरूको अध्ययन, पहिचान तथा दीगो उपयोगको बारेमा सर्व साधारण, विद्यार्थी, अनुसन्धानकर्ता, व्यापारी, व्यवस्थापक तथा नीति-निर्माताहरूलाई परामर्श सेवा प्रदान गर्ने ।

३. कार्यालयमा रहने कर्मचारी संख्या

सि.नं.	शाखा	कर्मचारीको नाम	पद	कैफियत
१.	कार्यालय प्रमुख	श्री ज्वाला श्रेष्ठ	वरिष्ठ अनुसन्धान अधिकृत	
२.	प्रशासन शाखा	नविन कुमार थापा	शाखा अधिकृत	
			लेखापाल	रिक्त
		श्री मदन राज अवस्थी	प्लम्बर	
३.	फिनेरोगेम्स शाखा	श्री रिता क्षेत्री	अनुसन्धान अधिकृत	
		डा. तिर्थ राज पाण्डेय	अनुसन्धान अधिकृत	
		श्री तिल कुमारी थापा	अनुसन्धान अधिकृत	
		श्री दिवाकर दवाडी	सुपरभाइजर	
		श्री रविन्द्र मगर	असिष्टेन्ट वोटानिष्ट	
४.	क्रिप्टोगेम्स (एल्गी, फन्जाइ र लाइकेन) शाखा	श्री राजेन्द्र आचार्य	अनुसन्धान अधिकृत	
		श्री सजिता ढकाल	अनुसन्धान अधिकृत	
५.	क्रिप्टोगेम्स (ब्रायोफाइट र टेरिडोफाइट) शाखा	श्री धन राज कंडेल	अनुसन्धान अधिकृत	
६.	डिजिटाइशन तथा पब्लिसिटी शाखा	श्री यज्ञ राज पनेरु	अनुसन्धान अधिकृत	
७.	जाइलेरियम शाखा	श्री प्रतिक्षा चालिसे	अनुसन्धान अधिकृत	
८.	प्लान्ट इकोलोजी शाखा	श्री अमृत के.सी.	अनुसन्धान अधिकृत	
९.	साइटोलोजी शाखा		अनुसन्धान अधिकृत	रिक्त
१०.	प्लान्ट प्रोटेक्सन शाखा	श्री लिलाराम थारु	अनुसन्धान अधिकृत	
		श्री सिर्जना थापा सोमै	हे.फि.अ.	

४. कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा (नागरिक बडापत्र)

नागरिक बडापत्र

सि.नं.	गैरकर राजश्व	इकाई	दररेट
१.	हर्वेरियम पहिचान		
	(क) <u>विद्यार्थीहरूको लागि</u>		
	स्पेसिज	गोटा	१५१००
	जिनस	गोटा	१०१००
	फेमिली	गोटा	५१००
	हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा	५१००
	(ख) <u>स्वदेशी अनुसन्धानकर्ताको लागि</u>		
	स्पेसिज	गोटा	२५१००
	जिनस	गोटा	२०१००
	फेमिली	गोटा	४१००
	हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा	५१००
	(ग) <u>शार्क मुलुकका अनुसन्धानकर्ताको लागि</u>		
	स्पेसिज	गोटा	४०१००
	जिनस	गोटा	३०१००
	फेमिली	गोटा	१५१००
	हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा	५१००
	(घ) <u>विदेशी अनुसन्धानकर्ताको लागि</u>		
	स्पेसिज	गोटा	७५१००
	जिनस	गोटा	५०१००
	फेमिली	गोटा	२५१००
	हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा	५१००
	(ङ) <u>सरकारी संघ संस्थाको लागि</u>		
	स्पेसिज	गोटा	६०१००
	जिनस	गोटा	४०१००
	फेमिली	गोटा	२०१००
	हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा	५१००

	<u>(च) गैह्र सरकारी संघ संस्थाको लागि</u> स्पेसिज जिनस फेमिली हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा गोटा गोटा गोटा	६५१०० ४५१०० २५१०० ५१००
	<u>(छ) अन्तराष्ट्रिय गैह्र सरकारी संघ संस्थाको लागि</u> स्पेसिज जिनस फेमिली हर्वेरियम ट्रिटमेन्ट	गोटा गोटा गोटा गोटा	८०१०० ५०१०० ३०१०० १०१००
	<u>(छ) व्यक्ति, निजी संघ संस्थाको र व्यापारीका लागि</u> (प्रति नमूना)		५००१००
२	सभाकक्ष प्रयोग अडिटोरियम अन्य कक्ष	दिन दिन	७५०१०० ३००१००
३	<u>प्राविधिक सेवा शुल्क प्रयोगशाला सुविधा प्रयोग गरे वापत ।</u> माईकोलोजी, साईटोलोजी, एनाटोमी	प्रति दिन प्रति व्यक्ति प्रति दिन प्रति व्यक्ति प्रति नमूना/काठको संरचना तथा बिस्तृत अध्ययन	५००१०० ५००१०० २०००१००
४	<u>हर्वेरियम, एनाटोमी, माईकोलोजी, ईकोनोमिक बोटानी</u> <u>(म्युजियम) आदि सम्बन्धि ब्रिफिङ्ग (प्रति पटक)</u> -१० कक्षा सम्मका विद्यार्थी -स्नातक सम्मका विद्यार्थी -स्नाकोत्तर सम्मका विद्यार्थी	प्रति ग्रुप १० जवान प्रति ग्रुप १० जवान प्रति ग्रुप १० जवान	३००१०० ५००१०० ८००१००
५	म्युजियमको नमूनाको प्रत्यक्ष परिचय गराउने		१००१००

गुनासो सुन्ने अधिकारी: कार्यालय प्रमुख

५. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

दैनिक प्रशासनका चिठीपत्रहरूमा कार्यालय प्रमुखबाट सोझै तोक लगाइन्छ भने विषयवस्तुको गम्भीरता हेरी सम्बन्धित कर्मचारी वा बैठकबाट निर्णय गर्ने गरिन्छ ।

६. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सेवाग्राहीले उल्लेखित सेवा प्राप्त गर्न नसकेमा वा कुनै सुझाव भएमा कार्यालय प्रमुख समक्ष लिखित वा मौखिक उजुरी गर्न सक्नेछन् । साथै उजुरी तथा सुझावको लागि कार्यालयमा सुझाव पेटिकाको व्यवस्था गरिएको छ ।

७. प्रमुखको नाम र पद

नाम: ज्वाला श्रेष्ठ

पद: वरिष्ठ अनुसन्धान अधिकृत

फोन नं: ०१-५१७४३४९

इमेल: meejwala@gmail.com

८. सूचना अधिकारीको नाम र पद

नाम: डा. तिरुथ राज पाण्डेय

पद: अनुसन्धान अधिकृत

फोन नं: ०१-५१७४२७७

इमेल: tirtharpandey@gmail.com

९. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- जडिबुटी एवं गैर काष्ठ वन पैदावार विकास नीति, २०६१
- जैविक सुरक्षा निर्देशिका, २०६२
- वनस्पति स्रोत अनुसन्धान कार्यविधि २०७०, (पहिलो संसोधन २०७३)
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार नियमन तथा नियन्त्रण गर्न बनेको ऐन, २०७४
- जडिबुटी खेती प्रविधि कार्यविधि, २०७५
- जडिबुटी विकासका लागि अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- स्वदेशी शोभनीय वनस्पति अध्ययन अनुसन्धान कार्यविधि, २०७५
- स्व-स्थानीय तथा पर-स्थानीय वनस्पति संरक्षण कार्यविधि, २०७५
- सिलबन्दी सम्बन्धी कार्यविधि निर्देशिका, २०७५

१०. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

खर्च सम्बन्धी विवरण:

सि.न.	कार्यक्रमको नाम	वार्षिक बजेट (रु. लाखमा)		हालसम्मको प्रगति (रु. लाखमा)	
		पूँजीगत	चालु	पूँजीगत	चालु
१.	वनस्पति अनुसन्धान, संरक्षण तथा उद्यान विकास कार्यक्रम	१०१९	२६.६३	०	१.५६
२.	वनस्पति विभाग	-	१८९	-	३६.९८

अन्य विवरणहरू:

सि.नं.	आवश्यक विवरण	पहिलो त्रैमासिक प्रगति अवस्था	
१	बेरुजु फछ्यौट	जम्मा बेरुजु रकम	८,८९,४८७/०६
		हालसम्म फछ्यौट रकम	-
२	राजश्व संकलन	यस त्रैमासिकको राजश्व संकलन	४६,५३३/-
		हालसम्मको राजश्व	४६,५३३/-
३	सेवाग्राही संख्या	यस त्रैमासिकको सेवाग्राही संख्या	१५१ जना
		हालसम्मको सेवाग्राही संख्या	१५१ जना
४	बाह्य आगन्तुक संख्या	यस त्रैमासिकको बाह्य आगन्तुक संख्या	२ जना
		हाल सम्मको बाह्य आगन्तुक संख्या	२ जना
	आन्तरिक आगन्तुक संख्या	यस त्रैमासिकको आन्तरिक आगन्तुक संख्या	८ जना
		हाल सम्मको आन्तरिक आगन्तुक संख्या	८ जना
५	रोजगारी सृजना (श्रमदिन)	यस त्रैमासिकको रोजगारी सृजना	२०० जना
		हालसम्मको रोजगारी सृजना	२०० दिन
६	बिरुवा वितरण संख्या	यस त्रैमासिकको बिरुवा वितरण (बिक्री) संख्या	४,१४२ वटा
		हालसम्मको बिरुवा वितरण (बिक्री) संख्या	४,१४२ वटा

११. अधिल्लो आ.व.मा सञ्चालित कार्यक्रमहरू

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम तथा खर्च सम्बन्धी विवरण:

सि.न.	कार्यक्रमको नाम	वार्षिक बजेट (रु. लाखमा)		खर्च (रु. लाखमा)		कैफियत
		पूँजीगत	चालु	पूँजीगत	चालु	
१.	वनस्पति अनुसन्धान संरक्षण तथा उद्यान विकास कार्यक्रम	१०००.००	७३.९७	३५२.६५	५४.३०	
२.	वनस्पति विभाग	१.५	१९०.०७	१.२५	१८२.०९	
३.	विविध (EbA II)	२२.४६५४१		२२.४६५४१		

१२. कार्यालयको वेबसाइट

Website: kath.gov.np

Plant database: plantdatabase.kath.gov.np

E-mail: info@kath.gov.np

Facebook page: <https://www.facebook.com/kathherbarium> (National Herbarium and Plant Laboratories, Nepal - KATH)

१३. कार्यालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं सम्झौता सम्बन्धी बववरण नभएको

१४. कार्यालयले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रगति विवरण

कार्यक्रमको नाम: १) वनस्पति अनुसन्धान संरक्षण तथा उद्यान विकास कार्यक्रम

अ. पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू

क्र. सं	क्रियाकलापको नाम	बार्षिक लक्ष्य	इकाई	प्रथम त्रैमासिक प्रगति
१	अत्याधुनिक हर्वेरियम भवन निर्माण	१	संख्या	• निर्माण कार्य अघि बढिरहेको ।
२	म्युजियम डिजाइन	१	संख्या	• म्युजियम डिजाइनको कार्यको लागी परामर्श दाता छनौट गर्न लागत अनुमान तथा कार्य सूची तयारी गर्ने कार्य भइरहेको ।

आ. चालु कार्यक्रम

क्र. सं	क्रियाकलापको नाम	बार्षिक लक्ष्य	इकाई	प्रथम त्रैमासिक प्रगति
१		फ्लोरा लेखनका लागि विज्ञ परामर्श सेवा	२	- कार्ययोजना तयार गरिएको । <u>फ्लोरा अफ नेपाल Volume 10</u> - Amaryllidaceae परिवारको ४ Genera र १७ प्रजातिहरूको Manuscript Online प्रकाशन गरिएको । <u>फ्लोरा अफ नेपाल Volume 11</u> - Orchidaceae परिवारको ५२ वटा Illustration Plate को Cleaning तथा Scaling, थप भएका Genus को draft manuscript तयारी तथा Generic Key लाई अन्तिम रूप दिने कार्य भइरहेको । साथै Orchidaceae परिवारको Orchids हरूको नेपाली नाम र Glossary तयार गर्ने कार्य भइरहेको ।

२	फ्लोरा अफ नेपाल कार्यक्रम कार्यान्वयन	१	संख्या	- कार्ययोजना तयार गरिएको। - Contributors र Editors समक्ष फ्लोरा अफ नेपाल volume 10 को Draft Manuscript तथा volume 11 को Draft Manuscript, Generic key सम्बन्धमा निरन्तर Correspondence भईरहेको।
३	हर्वेरियम नमुनाहरूको पहिचान संरक्षण हाउजिङ तथा व्यवस्थापन (वनस्पति)			
	संरक्षण तथा व्यवस्थापन	१७०	हजार	- कार्ययोजना तयार गरिएको। - हर्वेरियममा संरक्षित नमुनाहरूको नियमित स्याहार संभार कार्य गरेको।
	Press तथा Dry	५००	वटा	२४६
	Labelling तथा Mounting	३०००	वटा	९६४
	Housing	३०००	वटा	३०२
	Alcohol Treatment	२०००	वटा	११६९
	Repair तथा मर्मत	२०००	वटा	४६१
४	हर्वेरियम नमुनाहरूको Digitization कार्य		संख्या	- कार्ययोजना तयार गरिएको। - हर्वेरियम नमुनाहरूको Databasing तथा Imaging गरी Digitization कार्य गरिएको। ८८५ वटा हर्वेरियम नमूनाहरूको Digitization कार्य गरिएको। ४० online हर्वेरियम नमुनाहरूको data cleaning भएको। - गोरखा तथा मनाङ्ग जिल्लाबाट संकलित हर्वेरियम मध्ये ५८ नमूनाहरूको species level सम्म Identification भई mounting भइरहेको।
५	फेनेरोग्याम्श क्रिप्टोग्याम्श जाइलेरियम साइटोलोजी ईकोलोजी प्लान्ट प्रोटेक्सन तथा डिजिटाइजेशन अध्ययन (८ शाखा)			
	फेनेरोग्याम्श		वटा	कार्ययोजना तयार गरिएको।
		सेवा प्रदान	वटा	१०३ वटा नमूनाहरू पहिचान (सेवा प्रदान) गरिएको।

			- डिभिजन वन कार्यालय दार्चुलाबाट 'बिना इजाजत जडिबुटी ओसारपसार मुद्दामा बरामद' गरिएको जडिबुटीको नमुना थान १० (दश) पहिचान गरि प्रतिवेदन तयार गरिएको। ४० वटा हरबेरियम नमुनाहरूको लेबल तयारी गरिएको। - सोवा रिग्पा कलेज बौद्ध बाट आएका १० जना विध्यार्थिहरूलाई हरबेरियम सम्बन्धि विशेष कक्षा संचालन गरेको।
	क्रिप्टोग्याम्स (एल्ली, फन्जाइ, लाइकेन)		- कार्ययोजना तयार गरिएको। - शाखाको नियमित कार्यहरू भईरहेको। <i>Rhizoclonium hieroglyphicum</i>, Family- Cladophoraceae को हर्वेरियम गोदावरी लामाकुण्डबाट संकलन तथा पहिचान गरी यस शाखामा थपिएको। - Dhakal, S., Nepal, S., and Basnet, R., (2025). सेवार (<i>Vallisneria spiralis</i>): एक बहुउपयोगी जलीय वनस्पति. The Gardens & Water Parks. Vol. 6 pg 33-35; Lalitpur Metropolitan, Lalitpur, Nepal मा छापिएको। - बडीमालिका क्षेत्रबाट संकलित जम्मा २९ वटा लेउहरूको पहिचान कार्य भएको। - त्रि. वि. केन्द्रिय रसायनशास्त्रबाट प्राप्त <i>Schima wallichii</i> र <i>Shorea robusta</i> को पहिचान गरेको।
	क्रिप्टोग्याम्स (ब्रायोफाईट/टेरिडोफाईट)		- कार्ययोजना तयार गरिएको। - ब्रायोफाईटा अध्ययन अन्तर्गत <i>Asterella</i> र <i>Campylopus</i> दुई genera को विस्तृत अध्ययन गरि Aytoniaceae परिवारमा पर्ने <i>Asterella wallichiana</i> (Lehm. & Lindend.) Grolle र Leucobrayaceae परिवारमा पर्ने <i>Campylopus atrovirens</i> De Not. का ६ नमुनाहरू KATH हर्वेरियमको लागि संकलन भएको छ। - ब्रायोफाईटा अध्ययन अन्तर्गत निम्न ५ प्रजातिको विस्तृत अध्ययन गरी ती प्रजातिका १० वटा नमूनाहरू संकलन गरियो। <i>Asterella multiflora</i> (Steph.) Pande, K.P.Srivast & Sultan Khan २ नमूना <i>Plagiochasma appendiculatum</i> Lehm. & Lindenb. २ नमूना <i>Dumortiera hirsute</i> (SW.) Nees २ नमूना <i>Targionia Hypophylla</i> L. २ नमूना <i>Octoblepharum albidum</i> Hedw. २ नमूना - नेपाल फ्लोरा लेखन अन्तर्गत नेपाल फ्लोराको international website मा Bignoniaceae परिवारको online प्रकाशन भएको।
	क्रिप्टोग्याम्स (माइकोलोजी)		- कार्ययोजना तयार गरिएको। - श्री कैलाश भैरवकुण्ड इन्टरप्राइजेज तातोपानी, सिन्धुपाल्चोक बाट प्राप्त <i>Ganoderma lucidum</i> को पहिचान सम्पन्न।

				च्याउका नमुनाहरूको नियमित स्याहार संहार।
	जाईलेरियम			- कार्ययोजना तयार गरिएको। - काठका नमुनाहरूको नियमित स्याहार संभार गरिएको।
	ईकोलोजी			- कार्ययोजना तयार गरिएको। २४ वटा लाईकेनको नमूनाहरू पहिचान गरी हर्वेरियममा व्यवस्थापन गरिएको। - गोरखा तथा मनाङ जिल्लाबाट सङ्कलन गरी ल्याएको ८८ वटा नमूनाहरूको पहिचान तथा Digitized गरियो। - मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्जबाट संकलन गरिएका लाईकेनका नमूनाहरू मध्ये ४९ वटा नमूनाहरूको genus level मा sorting ६ वटा species level मा identification कार्य सम्पन्न गरियो।
	प्लान्ट प्रोटेक्सन			- कार्ययोजना तयार गरिएको। - ग्रीनहाउस तथा सेड हाउसमा राखिएका विरुवाहरूको नियमित स्याहार सम्भार गरिएको।

कार्यक्रमको नाम: २) वनस्पति विभाग

पूँजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू

कार्यक्रम नरहेको

१५. कार्यालयमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर दिइएको विवरण

निवेदन नपरेको।

१६. सूचना प्रकाशन

- प्रचार प्रसार सामग्रीहरू brochure, booklet, लगायतका सामग्री तथा सूचना website माफत प्रकाशन तथा वितरण गरिएको।
- कार्यालयका सम्पूर्ण सूचनाहरू Website मा समेत राख्ने गरिएको।

१७. संगठन संरचना

